

Juryrapport – De Gouden Terebinth 2022

Door het bestuur van de Stichting Terebinth zijn wij gevraagd als jury op te treden voor de toekenning van de Gouden Terebinth 2022. In totaal waren er 11 inzendingen. Er zijn door de Stichting drie organisaties genomineerd voor deze prijs, te weten (in willekeurige volgorde):

1. de Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern te Hoorn
2. de Stichting tot Behoud van de Oude Begraafplaats Naarden
3. de Stichting Oude Kerkhof Roermond.

De jury van de Gouden Terebinth 2022 bestaat uit:

- René Dessing (voorzitter stichting Kastelen, Historische Buitenplaatsen en Landgoederen)
- Kees Lever (voorzitter van de Nederlandse Tuinenstichting)
- Anita van Loon (directeur Uitvaartstichting Hilversum)

Het juryrapport:

De jury heeft geconstateerd dat de drie genomineerde inzendingen veel overeenkomsten vertonen. In alle drie gevallen gaat het om groepen van actieve vrijwilligers die gezamenlijk het funeraire erfgoed beschermen en een groot aantal activiteiten ontwikkelen om het maatschappelijk draagvlak voor het behoud van dit soort erfgoed te vergroten. De activiteiten variëren van het samen uitvoeren van onderhoud tot het restaureren van grafmonumenten, het organiseren van evenementen en het geven van informatie en voorlichting. Actief en creatief worden daarvoor fondsen en donaties geworven.

De overeenkomsten tussen deze drie genomineerden hebben de jury ertoe gebracht om een aantal succesfactoren te benoemen voor een duurzaam behoud van funerair erfgoed.

De eerste succesfactor lijkt te zijn **samenwerking**. Met name een nauw samenspel tussen een vrijwilligersorganisatie en de gemeente is belangrijk. Eén van de genomineerden werd zelfs door de eigen gemeente voorgedragen, waaruit blijkt hoezeer zij de inzet van vrijwilligers waardeert. In het geval van Hoorn was het de gemeente die de oprichting van een stichting stimuleerde. In Hoorn werkt men bovendien nauw samen met erfgoedorganisaties.

Een tweede succesfactor heeft te maken met functionele **continuïteit**. Bij twee inzendingen is er sprake van dat de oude begraafplaats (opnieuw) een functie krijgt, omdat deze weer opengesteld wordt voor bijzettingen. Hierdoor krijgen deze begraafplaatsen weer een betekenisvolle plek in de gemeenschap.

Een derde succesfactor ligt in het organiseren van betrokkenheid door **communicatie**. Dit heeft als doel een breder en betrokken publiek te werven met als bijkomstigheid dat dit ook nieuwe vrijwilligers kan opleveren.

Dit gebeurt zowel door de verzending van informatieve nieuwsbrieven en beschikbare websites, als door het organiseren van bijzondere evenementen zoals een jubileumconcert, het openstellen op Open Monumentendag of een zogenaamde allerzielenloop.

Tot slot ziet de jury nog een vierde succesfactor, die bijdraagt aan een duurzame verankering van het funeraire erfgoed in de samenleving, namelijk ***maatschappelijke activatie***. Een bijzondere vorm van het betrekken van het bredere publiek is naar het oordeel van de jury het mogelijk maken van maatschappelijke stages (Hoorn) en het verzorgen van educatie (voor basisscholen) en opleiding (van rondleiders, Roermond). Deze activiteiten worden ondersteund door onderzoek en publicaties.

Voor de jury was het mede vanwege de grote overeenkomsten tussen de drie genomineerde inzendingen moeilijk om tot een keuze te komen. Daarin is zij toch unaniem geslaagd, waarbij de belangrijkste overwegingen waren:

- de breedte van het palet van activiteiten
- de maatschappelijke verankering en het betrekken van nieuwe generaties bij een duurzaam behoud van het funeraire erfgoed
- de concrete resultaten in de periode 2021-2022

Op grond van deze overwegingen kwam de jury unaniem tot het oordeel dat de Gouden Terebinth 2022 naar Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern te Hoorn gaat. Zij hebben in een zeer kort tijdsbestek ongelooflijk veel bereikt. De stichting is medio 2019 opgericht door John Lamers, Rita Lodde en Herman Kaptein. De jury is onder de indruk van de breedte van het palet aan activiteiten en het hoge tempo waarmee zaken zijn gerealiseerd. Zo is er een 'nieuwe monumentale poort' op de plaats van de oude ingang gerealiseerd en wordt het brede publiek via vele nieuwsbrieven geïnformeerd. Geweldig is ook hoe deze Stichting werkt aan het geven van een 'gezicht' aan overledenen die hier zijn begraven door het maken van levensbeschrijvingen (door 10 vrijwilligers).

Doorslaggevend voor de toekenning van De Gouden Terebinth 2022 was voor de jury de mogelijkheid om scholieren een maatschappelijke stage aan te bieden op deze begraafplaats. Hiermee wordt een brug geslagen naar de nieuwe generatie maar ook naar de samenleving. Er wordt zorggedragen voor borging van het verhaal van deze unieke plek en voor het verder uitdragen van het cultureel erfgoed naar de nieuwe generatie, waardoor het verleden en het heden met elkaar verbonden worden.

Wij zien deze prijs voor de Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern te Hoorn ook als een aanmoedigingsprijs om ook de komende jaren door te gaan met al deze prachtige initiatieven.

De tweede prijs is een gedeelde prijs voor de Stichting Oude Kerkhof te Roermond en de Stichting tot Behoud van de Oude Begraafplaats Naarden.

Wij feliciteren u allen met uw nominatie (die al een erkenning inhoudt) en met deze prijs. En wij danken u voor uw bijzonder indrukwekkende inzendingen. Ook als jury, met de nodige ervaring, hebben wij genoten van uw inventiviteit en creativiteit.

René Dessing (voorzitter van de jury), Kees Lever en Anita van Loon